

BETÆNKNING**Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges, at fremsætte forslag til ændring af Landstingsforordning nr. 3 af 7. maj 2007 om alderspension, således at alderspensionister kan oppebære det dobbelte i biindtægt, uden at der sker reduktion af alderspensionen.

(Fremsat af Medlemmer af Inatsisartut Malik Berthelsen og Kim Kielsen, Siumut)

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, formand

Medlem af Inatsisartut Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Isak Hammond, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Andreas Uldum, suppleant, Demokraterne

Medlem af Inatsisartut Siverth K. Heilmann, suppleant., Atassut

Medlem af Inatsisartut Ruth Heilmann, Siumut

Medlem af Inatsisartut Malik Berthelsen, Siumut

Familie- og Sundhedsudvalget har efter 1. behandlingen den 10. maj 2012 under FM2012, hvor forslaget blev henvist til behandling i udvalget, nærmere gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Dette forslag er et beslutningsforslag, hvor forslagsstillerne ønsker tilslutning fra Inatsisartut til, at Naalakkersuisut skal fremlægge et forslag til ændring af Landstingsforordning nr. 3 af 7. maj 2007 om alderspension, hvorefter alderspensionister skal kunne tjene det dobbelte i biindtægt, uden at dette medfører en reduktion af alderspensionen.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

Naalakkersuisut kunne ikke støtte beslutningsforslaget. Dette med henvisning til, at der fra Naalakkersuisut ønskes en samlet reform af alderspensionsordningen og ikke kun en ændring, som alene er til gavn for gruppen af arbejdsduelige og arbejdsvillige ældre. Naalakkersuisut bemærkede endvidere, at der til EM 2012 vil blive fremlagt en ældrestrategi, der skal give en plan for, hvorledes velfærden for ældre kan opretholdes på lang sigt. Uden at der indregnes

eventuelle øgede skatteindtægter af nærværende forslag, estimerede Naalakkersuisut, at en vedtagelse af forslaget ville betyde en samlet årlig offentlig merudgift i størrelsesorden 15 mio. kr. fordelt med 13.5 mio. kr. til Selvstyret og 1.5 mio. kr. til kommunerne.

Siumut anførte, at de gældende regler om alderspension er problematiske og uhensigtsmæssige i forhold til de ældre, der kan og vil yde noget ekstra. Siumut ønskede udmelding fra Naalakkersuisut omkring skattelovgivningens hensigtsmæssighed i relation til alderspensionister, der forbliver aktive på arbejdsmarkedet. Siumut ønskede, at Naalakkersuisut gennemfører en nærmere konsekvensanalyse af de samlede aspekter ved forslaget. Siumut ønskede endvidere ændringer omkring gifte eller samboende pensionistpar, således at den enes pension ikke skulle reduceres som følge af den andens indtægt.

Inuit Ataqatigiit bemærkede, at partiet kunne støtte det grundelement i forslaget, hvorefter ældre også fremover skal have mulighed for at være aktive på arbejdsmarkedet. Inuit Ataqatigiit kunne ikke støtte forslaget i den foreliggende form, da forslagens konsekvenser ikke var tilstrækkeligt belyst. Det blev i denne sammenhæng fremhævet, at det konkrete forslag har direkte konsekvenser, men at der endvidere er samspilskonsekvenser mellem en øget personlig indtægt for den ældre i forhold til eksempelvis mulighederne for at kunne oppebære boligsikring og personlige tillæg. Inuit Ataqatigiit bemærkede yderligere, at forslaget skal ses i sammenhæng med forholdene for andre grupper, - eksempelvis førtidspensionisterne. Inuit Ataqatigiit så gerne, at forslaget indgik i den samlede reform af alderspensionerne.

Demokraterne fremhævede, at partiet principielt set er af den holdning, at grundbeløbet i alderspensionen er en ret, der skal kunne oppebæres uafhængigt af anden indkomst. Demokraterne ønsker, at flest mulige ældre bliver på arbejdsmarkedet i længst mulig tid. Demokraterne kunne således støtte intentionerne bag forslaget, men kunne ikke umiddelbart støtte forslaget, da der mangler at blive belyst en række konsekvenser ved forslaget. Demokraterne ville have en uddybende redegørelse for de direkte økonomiske konsekvenser af forslaget, men ville også gerne have flere indirekte konsekvenser belyst. Dette eksempelvis konsekvensen af, at flere grønlandske alderspensionister forbliver på arbejdsmarkedet fremfor at der skal tilkaldes arbejdskraft til Grønland. Demokraterne fandt endvidere, at forslaget skulle indgå i en samlet revision af skatte- og velfærdsydelse samt at ældrestrategien fra Naalakkersuisut bør belyse dette forslag nærmere.

Atassut fremhævede, at partiet tilbagevendende har været optaget af forholdene for de ældre og alderspensionen. Partiet har så sent som i foråret 2012 direkte spurgt til de økonomiske ydelser til alders- og førtidspensionister med udgangspunkt i en bekymring for, at flere ikke har meget at leve for, når de faste udgifter er betalt. Atassut finder, at forholdene for ældre skal vurderes fremadrettet, således som det eksempelvis er sket i betænkningen fra Skatte- og

Velfærdskommissionen. Atassut anførte dog, at der her og nu er nogle alvorlige forhold som dette forslag kan rette op på. Flere ældre har ikke haft mulighed for at optjene pension i tilstrækkelig grad, hvorved de bør have mulighed for at tjene mere, uden at dette går ud over pensionen. Af denne årsag og med henvisning til de i øvrigt trange levevilkår for ældre støtter Atassut umiddelbart forslaget.

Kattusseqatigiit Partiit anførte, at partiet gennem flere år har arbejdet for, at alderspensionisterne skal kunne oppebære det dobbelte i biindtægt uden at alderspensionen skal reduceres. Partiet understregede som støtte for forslaget vigtigheden af, at alle med mulighed derfor skulle kunne være tilknyttet arbejdsmarkedet længst muligt, og at det for alderspensionisternes vedkommende skulle kunne ske uden økonomisk demotivering til følge.

På denne baggrund blev forslaget forud for den afsluttende 2. behandling henvist til videre behandling i Familie- og Sundhedsudvalget.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget fremhæver indledningsvist, at de gældende regler om alderspension ikke er til hinder for, at de alderspensionister, der kan eller vil arbejde, har fuld mulighed herfor. Der er således ingen begrænsninger i den lovlige erhvervsudøvelse for ældre.

Som en aldersbetinget socialpension er den grønlandske alderspensionsordning indrettet på den vis, at alderspensionisten ved pensionsalderens indtræden, hvilken aktuelt er 65 år, gives en grundpension i form af et grundbeløb. Størrelsen på grundbeløbet er imidlertid afhængig af husstandens størrelse og indkomst. Der sker efter nærmere fastsatte regler fradrag i alderspensionen, såfremt alderspensionisten eller dennes ægtefælle eller samlever oppebærer anden skattepligtig indkomst. En alderspensionist på arbejdsmarkedet vil således alt efter indkomstens størrelse få reduceret alderspensionen.

Alderspensionen er en form for socialhjælp, som samfundet yder til ældre personer, i det omfang disse ikke er i stand til selv at forsørge sig.

Efter konkret vurdering kan kommunalbestyrelsen udover grundpensionen yde den enkelte alderspensionist et supplerende rådighedsbestemt tillæg, foruden at der kan ydes personlige tillæg til alderspensionister, hvis forhold er særlige vanskelige. Alderspensionister ydes desuden børnetillæg, når konkrete forhold er opfyldt.

I relation til samfundets ældre, vores ældreomsorg, pensioner og sociale ydelser i øvrigt har udvalget en særlig interesse i det anførte i Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning fra marts 2011.

Som følge af stigningen i levetiden er det i betænkningen fra Skatte- og Velfærdscommissionen anført, at gruppen af ældre på 65 år og derover vil stige fra ca. 3700 i dag til 9200 i år 2040. Samtidig vil antallet af erhvervs- aktive i den tilsvarende periode forblive uændret.

Politisk er vi derfor nødt til at tage langsigtet højde for denne stigning i antallet af ældre, således at vores velfærdsydelser tilpasses de faktiske forhold.

Udvalget konstaterer, at forslaget alene vil kunne virke begunstigende for den mellemgruppe af pensionister, som er i stand til at oppebære en arbejdsindtægt. Pensionister, der grundet f.eks. fysisk svagelighed, alderdomssvækkelse eller psykisk sygdom, ikke er i stand til at arbejde, vil ikke få nogen glæde af forslaget. Forslaget medfører dermed en omfordeling fra mellemgruppen til den fattigste gruppe af pensionister. Det kan overvejes, hvorvidt forslaget dermed er fordelingsmæssigt hensigtsmæssigt. Det må samtidig imidlertid anerkendes, at forslaget vil udgøre en fordel for de ældre, der kan og vil øge deres biindtægt.

Forslaget vil på den anden side kunne virke skævvridende i forhold til arbejdsmarkedet. En ufaglært, der fortsætter med at arbejde, efter indtræden af alderspensionen, vil således kunne opnå en højere indtægt end en yngre ufaglært, som passer samme arbejde. Dette vil kunne betegnes som et arbejdsmarkedsmæssigt paradoks, som man er nødt til at forholde sig til.

Udvalget må anerkende, at det er komplekse udfordringer vi står overfor i forsøget på fremadrettet at fastholde vores velfærdssystem. Der er flere samspilsproblematikker mellem de sociale ydelser, pensionsforhold, skatteforhold, og arbejdsmarkedsforhold, som skal koordineres og vurderes i sammenhæng.

Der må ske en koordinering i forhold til interaktionen mellem socialområdet og arbejdsmarkedsområdet, inden et sådant forslag eventuelt realiseres.

Kendetegnende for de politiske udmeldinger under 1. behandlingen af forslaget har været en generel interesse for, at ældre skal have en økonomisk motivation for at forblive på arbejdsmarkedet, og at samfundet har brug for alle kompetencer i længst mulig tid.

Forslagets 1. behandling viste endvidere, at der generelt var et ønske om at få belyst de både kort og mere langsigtede konsekvenser af nærværende forslag. Udvalget har specifikt i nærværende betænkning anført de forhold som de enkelte partier ønsker nærmere undersøgt. Dette skal respekteres.

Ændringsforslag

Som opfølgning på den ikke fyldestgørende afdækning af de samlede konsekvenser, herunder samspilskonsekvenser ved en vedtagelse af nærværende forslag, fremsætter udvalget i

enighed med henvisning til § 34, stk. 2, i Inatsisartuts forretningsorden følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut senest under EM 2012 skal fremlægge en analyse, der skal afdække de samlede konsekvenser ved, at alderspensionister kan oppebære det dobbelte i biindtægt, uden at der sker en reduktion af alderspensionen, og at denne analyse indgår i Naalakkersuisuts samlede reformarbejde på pensionsområdet.

Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller på denne baggrund ændringsforslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Olga P. Berthelsen,
Formand

Debora Kleist

Isak Hammond

Andreas Uldum

Siverth K. Heilmann

Ruth Heilmann

Malik Berthelsen